

Sahaba Karam ka Dawati Kirdar (Telugu)

మహాప్రవక్త (స) సహచరుల సందేశ సరళి

Copies : 2000

Price : Rs. 20

ISBN : 81-88241-26-3

మూలం
మతీన్ ఆరిజ్ బాగ్ పతి

Lakkadkor, Chara Bazar,
అనువాదం

అబుల్ ఘాజాన్

Phone : +91 +040 + 24276237
e-mail: tipyachand@rediffmail.com

తెలుగు ఇస్లామిక్ పబ్లికేషన్స్ ట్రస్ట్
సందేశభవనం, లక్కడ్కోట్,
హైదరాబాద్-500 002 ఫోన్:24564583

అనంతకరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

1. హజ్రత్ అబూబకర్ సిద్ద్ీఖ్ (రజిఅన్)

స్వతధర్మాన్ని స్వీకరించి దాన్ని ఇతరులకు అందజేసి, మానవులంతా నిజప్రభువైన అల్లాహ్ కు మాత్రమే దాసులు అనే యదార్థాన్ని తెలియపరిచిన వారు ఇస్లామీయ చరిత్రలో ఎందరో ఉన్నారు. అయితే వారి ఈ ప్రయత్నాన్ని నిరోధించి శారీరకంగా, మానసికంగా రకరకాలుగా హింసించి, వారిని ఎన్నో కష్టనష్టాలకు గురిచేసారు ధర్మ వ్యతిరేకులు. అయినా సత్యప్రేమికులు మాత్రం సత్యపథం నుండి ఏమాత్రం వెనుకంజ వేయలేదు, ధైర్యాన్ని విడనాడ లేదు.

విశ్వాసి జీవితం దీపంలాంటిది. దీపం వెలగగానే చుట్టుప్రక్కల ఉన్న చీకటి తొలగిపోతుంది. చీకటిని పారద్రోలడమే కాంతి నైజం. 'విశ్వాసం' కూడా ఇలాంటిదే. ఒక వ్యక్తికి 'విశ్వాసం' లాంటి పెన్నిధి దొరకగానే దాన్ని అతడు దాచుకోవటానికి ప్రయత్నించడు. దానికి బదులు 'విశ్వాసం' అనబడే ఈ కాంతితో తన చుట్టుప్రక్కలనున్న చీకట్లను పారదోలాలి, చెడును నిర్మూలించాలి, మంచిని వ్యాపింపజేయాలి, దైవాన్ని మరచిన దైవదాసులు తిరిగి దైవానికి విశ్వాసపాత్రులుగా మారాలి అనే తపన, అతన్ని లోలోపలి నుండి ప్రేరేపిస్తుంది. దీని కొరకు అతను అహర్నిశలు పాటుపడతాడు. ఈ మార్గంలో, ఎన్ని అవాంతరాలు వచ్చినా, ఎన్ని కష్టనష్టాలు ఎదురైనా అతను లెక్క చేయడు. ఈ కోవకు చెందిన వారిలో హజ్రత్ అబూబకర్ సిద్ద్ీఖ్ (రజి) జీవితం అత్యంత ఆదర్శప్రాయమైంది.

చిన్నప్పటినుండే ఆయనలో పరిశుభ్రత, వ్యవహారదక్షత ఎక్కువగా ఉండేవి. మంచి గుణగణాలకు, ఉన్నత నైతిక విలువలకు కొదవలేదు. అందుకనే మక్కావాసులు, తమ తగవులు, వివాదాలను ఆయన వద్ద పరిష్కరించుకొనేవారు. అంతేకాక ఆయన మాటకు, అభిప్రాయానికి అత్యంత విలువ

నిచ్చేవారు. అయితే ఆయనకు, తన జాతిలో ప్రబలి ఉన్న విగ్రహారాధన మాత్రం నచ్చేదికాదు. దాని ఔచిత్యంపై ఆయన అసంతృప్తిగానే ఉండేవారు. విగ్రహాల్ని పూజించడం, వాటిముందు మోకరిల్లి తమ కోరికల్ని నెరవేర్చమని వేడటం- ఆయనకు బోధపడేది కాదు. ఆయన పరిపరివిధాల ఆలోచించేవారు. మక్కా వాసులు తాము కాబాగృహానికి పూజారులమని చెప్పుకుంటున్నారు. ఈ గృహాన్ని హజ్రత్ ఇబ్రాహీమ్ (అలై), హజ్రత్ ఇస్మాయీల్ (అలై) కలసి నిర్మించారని ఆయనకు తెలుసు. అయితే ఈ తండ్రికొడుకులిద్దరూ ఎప్పుడూ విగ్రహారాధన చేయలేదని కూడా ఆయనకు తెలుసు. విగ్రహారాధన మంచి పనయితే ముందుగా హజ్రత్ ఇబ్రాహీమ్ (అలై) దీన్ని ఆచరించి ఉండేవారు. కాని హజ్రత్ ఇబ్రాహీమ్ (అలై) తన తండ్రితో, తన జాతివారితో విగ్రహాల్ని పూజించటం, వాటి ముందు మోకరిల్లటం అవివేకచర్య అని, సూర్య చంద్రులను, భూమిని, మనుషుల్ని, పశువుల్ని సర్వాన్ని సృష్టించినవాడు ఒక్కడే అని, ఆయన్నే మనం ఆరాధించాలని స్పష్టంగా చెప్పారు.”

ఇలాంటి ఆలోచనాసరళి కలిగిన హజ్రత్ అబూబకర్ (రజి)లో అంతరాత్మ మేల్కొంది. మిథ్యను స్వీకరించటానికి ఆయన సిద్ధం కాలేదు. ఈ కారణం వల్లనే ఆయన తన పూర్వీకులు ఆచరిస్తూ వస్తున్న విగ్రహారాధనకు సుముఖం కాలేకపోయాడు. అయితే అసలైన సత్యమార్గం ఏమిటో ఆయనకు తెలియదు. భూమ్యాకాశాలను, సూర్యచంద్రులను, నక్షత్రాలను, చెట్లను, గుట్టల్ని, అగ్నిని, నీటిని, వాయువును పూజిస్తున్న ఆ అజ్ఞాన వాతావరణంలో ఆయన తనను ఏకాకిగా భావించసాగారు. ఆ పరిస్థితిలో ఎవరైనా సత్యమార్గ శ్రేయోభిలాషి లభిస్తే ఎంత బావుణ్ణు అని ఆయన ఆలోచించేవారు. అప్పుడు మహాప్రవక్త (సఅసం) సత్యసందేశాన్ని ఇలా వినిపించటం మొదలుపెట్టారు:

“మనందరి దైవం ఒక్కడే. ఆయనే ఈ భూమ్యాకాశాల్ని సృష్టించాడు. కాబట్టి మనమంతా ఆ ఒక్కడే ఆరాధించాలి. మీరు ఆరాధిస్తున్న ఈ విగ్రహాల్ని మిథ్య. సర్వసృష్టికి ఒకే యజమాని, ఒకే ప్రభువు ఉన్నాడు. అందుకని మనం ఆయన ఆజ్ఞలనే శిరసావహించాలి, ఆయనకే మొక్కాలి.” మహాప్రవక్త (సఅసం) ప్రచారం చేస్తున్న ఈ సందేశం ఆ కాలంలో ఒక విప్లవ నినాదం.

అప్పటి సమాజానికి ఒక యుద్ధభేరి లాంటిది. అందుచేత ఈ సందేశం విని మక్కావాసులు ముఖం చిట్టించుకున్నారు. వారి మసిబారిన హృదయాలకు 'ఒకే దైవం' అనే మాట అసంతృప్తి కల్పించింది. శతాబ్దాల తరబడి బహుదైవారాధన జీవితానికి అలవాటుపడి 'ఏకేశ్వరుణ్ణి' మరిచిపోయారు. విగ్రహారాధనలో మునిగితేలుతున్నారు. అందుకే మహాప్రవక్త (సఅసం) ప్రకటించిన ఈ 'సత్యాన్ని' వారు అంగీకరించలేక పోయారు. దీన్ని వారు తమ పూర్వీకుల ధర్మంపై చేస్తున్న దాడిగా భావించసాగారు.

అలాంటి సమాజంలోనే హజ్రత్ అబూబకర్ (రజి) కూడా ఉన్నారు. ఆయన ఈ 'సత్యం' బయల్పడగానే దాన్ని తన అంతరాత్మఘోషగా భావించి వెంటనే అందుకున్నారు. మొదటిరోజే ఆయన ఇస్లాం ధర్మాన్ని స్వీకరించారు. ఆయన మహనీయ ముహమ్మద్ (సఅసం)ను మొదటి నుండి చూస్తున్నారు. ఆ మహనీయుని అమాయక బాల్యం, మచ్చలేని యవ్వనం, ఉన్నతమైన సద్గుణసంపత్తి ఆయన ముందున్నాయి. యావజ్జాతి ఆయన్ని సత్యసంధుడు, నిజాయితీపరుడని పిలుస్తూ వచ్చింది. అలాంటప్పుడు దేవుని విషయంలో ఆయన ఎందుకు అబద్ధాలాడతారు? భూమ్యాకాశాల్ని సృష్టించిన అల్లాహ్ నే మనం ఆరాధించాలి, ఆయన చూపే మార్గంలోనే నడవాలి అనే కదా ఆయన చెప్పున్నది. ఇందులో అసమంజసమేముంది? ఆయన చెప్పేది మానవుని అంతరాత్మ ఘోషే. హజ్రత్ అబూబకర్ (రజి) ఇంకా ఇలా ఆలోచించారు:

“నా జాతి, ఒకే దైవానికి బదులు అనేక దేవుళ్ళను పూజిస్తున్నది. ఇది తప్పు. తరతరాలుగా అపమార్గంలో జీవితం గడుపుతున్నారు. ఇది ఏవిధం గానూ సమర్థనీయం కాదు. దోపిడీ దొంగతనాలు, హత్యలూ కొట్లాటలు, హింసాదౌర్జన్యాలు వారి అలవాటుగా మారిపోయింది. మధుపానానికి బానిసలై పోయారు. జూదాన్ని వృత్తిగా చేసుకున్నారు. అందుకే సత్యసందేశాన్ని విని కూడా స్వీకరించటం లేదు. ఇలా చూస్తూ ఉండిపోకూడదు. ఈ రుగ్మతల నుండి దైవప్రవక్త తన జాతిని బయటికి తీయాలని ప్రయత్నిస్తున్నారు కనుక నేను ఆయనకు సహాయకారిగా నిలువాలి.”

ఇలాంటి భావనలతోనే హజ్రత్ అబూబకర్ (రజి) రంగంలోకి దిగారు.

అయితే దైవధర్మాన్ని సమాజం కోసం స్థాపించటమంటే మాటలు కాదు. ఒక వ్యక్తి ఈ లక్ష్యసాధన కొరకు నిలబడగానే అపహేళనలకు, అపనిందలకు, అష్టకష్టాలకు గురికావలసి వస్తుంది. నలువైపుల నుండి కడగండ్ల కొండలు విరుచుకు పడతాయి. దెబ్బలు తినవలసివస్తుంది. ఇల్లు-వాకిలి వదలిపోవలసి వస్తుంది. ఏ రోజు దైవసందేశం ఈ భువిపై అవతరించ ప్రారంభమయిందో, ఆనాటి నుండే సత్యాసత్యాల మధ్య సంఘర్షణ మొదలయింది. మనిషి సత్య సందేశాన్ని గురించి ఆలోచించటానికిగాని, తన పూర్వీకుల నడతను విడనాడటానికిగాని సిద్ధపడడు. అందుకే సమాజంలోని వారు నిజధర్మాన్ని పరిచయం చేస్తున్నవారికి శత్రువులైపోతారు.

అయితే సత్యాన్ని, సత్యప్రచారాన్నే తమ జీవిత లక్ష్యంగా ఎంచుకొనిన దైవదాసులు కూడా అసామాన్యమైన గుండె నిబ్బరం కలిగి ఉంటారు. తాము అల్లాహ్ తో ఒక ఒప్పందం చేసుకున్నామని, అందుకని సత్యధర్మ ప్రచార మార్గంలో ఎదురయ్యే సమస్యలు, కష్టాలన్నిటిని ఎంతో సహనం, సాహసాలతో ఎదుర్కొంటారు. అంతేకాదు దైవదాసులు దైవాన్ని మరిచిఉన్నారని, తమ పెడమార్గం ఫలితంగా నరకాగ్నికి సమీధలై పోతారని భావించి ఎంతో ఆందోళన చెందుతారు. ఈ ఆందోళన వారిని తమ విద్యుక్తధర్మం నెరవేర్చనీయకుండా ప్రశాంతంగా కూర్చోనివ్వదు. బహుదైవారాధన ఫలితంగా కలుగబోయే భయంకర పర్యవసానం నుండి మానవుల్ని కాపాడేందుకు వారు అహర్నిశలు పాటుపడతారు. హజ్రత్ అబూబకర్ (రజి) కూడా తనకు నలువైపులా వ్యాపించి ఉన్న బహుదైవారాధనను చూస్తూ ఊరకుండ లేకపోయారు. తన జాతి ప్రజల్లోని అవినీతి, అశ్లీలతల్ని చూసి ఆయన ఆవేదన చెందుతూ వారిని నరకాగ్ని నుండి కాపాడటానికి కంకణం కట్టుకున్నారు.

ఆయన తన సమయాన్ని దైవప్రవక్తతో గడపడానికి, ధర్మానికి సంబంధించిన జ్ఞానసముపార్జన చేయడానికి, దైవప్రవక్త (స) వివిధ తెగల వద్దకు సందేశ ప్రచారానికి వెళ్ళినప్పుడు ఆయన్ను వెన్నంటి ఉండటానికి తన అలవాటుగా చేసుకున్నారు. అంతేకాదు, అవకాశం దొరికినప్పుడు తన బంధువులకు, పరిచయస్థులకు దైవసందేశం అందజేయడానికి కృషి

చేయనారంభించారు. ఆయన సంబోధనా పద్ధతి ఎంతో సమంజసంగా, హృదయానికి హత్తుకునేలా ఉంది. ఆయన వారికి ఇలా హితోపదేశం చేసేవారు: “చూడండి, దైవప్రవక్త (సఅసం) మన పట్నులోనే బాల్యం నుండి ఉంటూ వచ్చారు. ఆయన యవ్వనాన్ని మనం కళ్ళారా చూశాం. ఆయన జీవితానికి సంబంధించిన ప్రతి కోణం మన ముందు ఉంది. ఆయన ఏనాడూ అసత్యం పలుకలేదు, ఎవరినీ మోసగించలేదు. ఆయన ఏది చెప్పినా నిజమే చెబుతారు. అందరికీ లాభదాయకమైందే చెబుతారు. ఇప్పుడు కూడా ఆయన ఈ సృష్టి అంతటికీ యజమాని అల్లాహ్ ఒక్కడే అని చెబుతున్నాడంటే అది అక్షరాలా నిజమే. మీరే ఆలోచించండి, మన చేతులతో మలచబడ్డ ఈ విగ్రహాలు ఏమాత్రం శక్తి లేనివి, తమపై వాలే ఈగల్ని సైతం పారదోలుకో లేనివి. ఇలాంటి విగ్రహాలు మనకు దేవుళ్ళు ఎలా అవుతాయి? భూమ్యాకాశాల్ని సృష్టించినవాడు, అందరి అవసరాలు తీర్చేవాడు, ఆకాశం నుండి వర్షం కురిపించేవాడు, భువి నుండి భుక్తి ప్రసాదించేవాడు అయిన సర్వశక్తిమంతుడే మనకు దేవుడు కాగలుగుతాడు. ఆ దైవమే అల్లాహ్. కాబట్టి మనం అల్లాహ్ నే ఆరాధించాలి, ఆయన ముందే తలవంచాలి. మన కోరికల్ని, అవసరాలను తీర్చమని ఆయనకే వినిపించుకోవాలి.

ఈ హితబోధతో పాటు హజ్రత్ అబూబకర్ (రజి) ప్రజలకు ఖుర్ఆన్ కూడా చదివి విన్పించేవారు. అందులో ఎలాంటి ఉన్నతమైన, మేలైన విషయాలున్నాయో వివరించేవారు. ఖుర్ఆన్ అవతరణకు పూర్వం ముహమ్మద్ (సఅసం) ఇలాంటి విషయాల్ని మనకు వినిపించి ఉండలేదని, ఇందులో ఉన్నదంతా దైవం తరపున మన శ్రేయం కోసం పంపబడిందేనని, అందుకని మనం ఆయన సందేశాన్ని స్వీకరించాలని ఆయన బోధించేవారు.

ఈవిధంగా హజ్రత్ అబూబకర్ (రజి) తనదైన శైలిలో హితోపదేశం చేస్తుంటే ప్రజలు ఎంతో ప్రభావితమయ్యేవారు. వారిలో అనేకమంది ఇస్లాం స్వీకరించారు. ఇస్లాం స్వీకరించినవారిలో హజ్రత్ ఉస్మాన్ (రజి), హజ్రత్ జుబైర్ (రజి), హజ్రత్ అబ్దుర్రహ్మాన్ బిన్ జైఫ్ (రజి), హజ్రత్ సయీద్ బిన్ వఖాస్ (రజి), హజ్రత్ అబూ ఉబైదా బిన్ జిరాహ్ (రజి), హజ్రత్ అబూతల్హా

(రజి), హజ్రత్ అబూసల్మా (రజి) పేర్కొనదగినవారు. (అల్ బదాయ-3వ భాగం, పేజి-92; హయాతుస్సహాబ-1వ భాగం, పేజి-242 ఆధారంగా)

దైవధర్మం పట్ల ప్రజలందరి వ్యవహారం ఒకేలా ఉండదు, కొందరు స్వయంగా దీన్ని అన్వేషిస్తూ ఉంటారు. ఈ అన్వేషణలో దైవధర్మం తమ ముందుకు రాగానే వారు ఏమాత్రం తటపటాయించకుండా వెంటనే దాన్ని స్వీకరిస్తారు. కొందరు ఇస్లాం పట్ల తమకున్న సందేహాలకు సరైన సమాధానాలు లభించక పోవడం వల్ల దానికి కాస్త దూరంగా ఉంటారు. ఆ సందేహాలు నివృత్తి కాగానే వారు ఎలాంటి సంకోచం లేకుండా దాన్ని స్వీకరిస్తారు.

హజ్రత్ తల్హా (రజి) విషయంలో ఇలాంటి సంఘటనే జరిగింది. ఆయన హజ్రత్ అబూబకర్ (రజి) కు మిత్రులు. మహాప్రవక్త పరిచయం చేస్తున్న నిజధర్మం ఆయన వరకూ చేరింది. కాని ఎందువల్లనో ఆయన ధ్యాస దాని వైపు పోలేదు. ఆ కాలంలోనే ఆయన వ్యాపార సామగ్రితో 'బస్తా' పట్టణం వెళ్ళారు. అక్కడ ఒక క్రైస్తవ పాదరీని కలిశారు. తల్హా (రజి) మక్కావాసి అని తెలిసి ఆ పాదరీ ఆయనతో మాట్లాడుతూ 'నేను దైవగ్రంథాల అధ్యయనం చేసినవాణ్ణి కనుక మీ పట్నంలో ముహమ్మద్ (సఅసం) ప్రచారం చేస్తున్న ధర్మం సత్యమైనదని నేను నమ్మకంగా చెప్పగలను' అని అన్నాడు. అంతటి తోనే ఆ విషయం ముగిసింది. హజ్రత్ తల్హా (రజి) తన వ్యాపార సామగ్రి అమ్ముకొని మక్కా చేరిన తర్వాత ఈ విషయాన్ని తన మిత్రుడు హజ్రత్ అబూబకర్ (రజి) తో ప్రస్తావించారు. అప్పటికే హజ్రత్ అబూబకర్ (రజి) తాను ఇస్లాం స్వీకరించటమే గాక, ఇతరులకు కూడా దీన్ని బోధించసాగారు. ఆయన ఈమాట విని ఇలా అన్నారు: "చూడు మిత్రమా! నిన్ను, నన్ను, సర్వప్రపంచాన్ని ఏకేశ్వరుడయిన అల్లాహ్ యే సృష్టించాడు. భూమ్యాకాశాలు, సూర్యచంద్రులు, నక్షత్రాలు, జంతువులు, వృక్షాలు అన్నింటినీ ఆయనే సృష్టించాడు. ఆయన సృష్టించిన వాతావరణంలోనే మనం శ్వాస తీసుకుంటున్నాము. ఆయన ప్రసాదించిన ఆహారమే మనం తింటున్నాము, ఆయన సృష్టించిన గాలి, సూర్యుడు, వర్షాల మూలంగానే మనం పంటలు పండించుకుంటున్నాము. అటువంటప్పుడు మనం కూడా ఆ ప్రభువును గుర్తించాలి. ఆయన్నే మన

యజమానిగా, స్వామిగా, ఆరాధ్యుడిగా స్వీకరించాలి. ఆయన ఆదేశాల ప్రకారమే చెడు విషయాల్ని మానేసి మంచి విషయాలను అవలంబించాలి. కాని అలాంటి అసాధారణ శక్తిసంపన్నుడయిన అల్లాహ్ ను వదలి మన జాతి జనం రాళ్ళను పూజిస్తున్నారు. జూదం, మద్యంలోనే రాత్రింబవళ్ళు గడుపుతున్నారు. ముహమ్మద్ (సఅసం) దైవప్రవక్తగా ప్రజల ముందుకు వచ్చి అల్లాహ్ ను మాత్రమే ఆరాధించాలని, చెడ్డ పనులు మానేసి మంచి పనులు చేయడం అలవరచుకోవాలని ఉపదేశిస్తున్నారు. ఆ క్రైస్తవ పాదరీ నీతో చెప్పింది ముమ్మాటికి నిజం. ముహమ్మద్ (స) నిస్సందేహంగా దైవప్రవక్తే.” ఈవిధంగా హజ్రత్ అబూబకర్ (రజి) దైవధర్మం గురించి వివరించిన తరువాత హజ్రత్ తల్హా (రజి)కు సత్యం ఏమిటో స్పష్టంగా అర్థమైపోయింది. వెంటనే ఆయన హజ్రత్ అబూబకర్ (రజి) వెంట మహాప్రవక్త (సఅసం) సన్నిధికి వెళ్ళి ‘అల్లాహ్ తప్ప మరే ఆరాధ్య దైవం లేడు, ముహమ్మద్ (స) అల్లాహ్ పంపిన ప్రవక్త’ అన్న సద్వచనం పఠించి ఇస్లాం స్వీకరించారు.

ఖాలిద్ బిన్ సయీద్ (రజి) జీవితం కూడా అలాగే ఉంది. ఈయన మక్కాలోని ఒక ఉన్నత కుటుంబానికి చెందిన యువకుడు, చదువు కున్నవారు. దైవవశాత్తు ఆయన ఒక కలగన్నారు. అందులో ఒక గుహలో భగభగ మండు తున్న అగ్ని ఉంది. ఆయన తండ్రి ఆయన్ని ఆ గుహలోకి నెట్టేస్తున్నాడు. కాని దైవప్రవక్త (స) ఆయన నడుం పట్టుకొని ఆయన్ని అందులో పడిపోకుండా వెనక్కి లాగుతున్నారు. ఈ కలతో ఆయన మనసు చెదిరిపోయింది. భయంతో లేచి కూర్చున్నారు. వెంటనే ఆయన తన స్నేహితుడు హజ్రత్ అబూబకర్ (రజి) వద్దకు వెళ్ళి తనకు వచ్చిన కల గురించి తెలిపారు. అందులోని మర్మం హజ్రత్ అబూబకర్ (రజి)కు అర్థమైపోయింది. అప్పుడాయన ఇలా అన్నారు: “నీవు చూసిన కల యదార్థమైంది. కలలో నీవు చూసిన ఆ అగ్ని నరకాగ్ని. అందులో సందేహం లేదు. నీవే ఆలోచించు, రాతి దేవుళ్ళను మొక్కి, సారాతాగి, జూదం ఆడి, హత్యదౌర్జన్యాలు చేసి, నరకాగ్ని నుండి ఎలా తప్పించుకోగలవు. మహనీయ ముహమ్మద్ (స) దైవప్రవక్తగా ప్రజల ముందుకు వచ్చి ఎప్పటినుండో సత్యసందేశాన్ని ప్రచారం చేస్తున్నారు.

అయినప్పటికీ మీ నాన్నగారు దీన్ని స్వీకరించలేదు. నీ కల ద్వారా కూడా ఆయన దీన్ని స్వీకరించరని తెలుస్తోంది. పైగా నిన్ను కూడా సత్యధర్మాన్ని స్వీకరించనీయకుండా అడ్డుపడి, తనతో పాటు నరకానికి తీసుకుపోదలిచాడు కాని దైవప్రవక్త (స) నిన్ను నరకం నుండి కాపాడటానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు. దైవసాక్షిగా చెబుతున్నా, నీవు ఏదోఒక రోజు ఈ ధర్మాన్ని స్వీకరించి తీరుతావు. అందుకని నా అభిప్రాయంలో నీవు ఇప్పుడే ఇస్లాం స్వీకరించటం మంచిది.” (అల్ బరాయి-వా-3, పే-238/ హయాతుస్సహాబా వా-1, పే. 209 ఆధారంగా)

హజ్రత్ అబూబకర్ (రజి) ప్రోత్సాహంతో హజ్రత్ ఖాలిద్ బిన్ సయీద్ (రజి) మహాప్రవక్త (స) సన్నిధికి పోయి “మీరు అందరికీ ఉపదేశిస్తున్న దేమిటి?” అనడిగారు. దానికి దైవప్రవక్త (స) “ఒక్క అల్లాహ్ ను మాత్రమే ఆరాధించమని చెప్తున్నాను. ఆయనే నిన్ను పుట్టించాడు. ఆయనే సమస్త అవసరాలు తీరుస్తున్నాడు. అందుకని విగ్రహాల్ని పూజించకు. నన్ను దైవప్రవక్తగా నమ్ము. ఎవరయితే నా మాట వింటాడో, అతను నరకాగ్నినుండి కాపాడబడతాడు” అని చెప్పారు. హజ్రత్ ఖాలిద్ బిన్ సయీద్ (రజి) ఈ హిత బోధ వినగానే ఇస్లాం ధర్మాన్ని స్వీకరించారు. ఇది హజ్రత్ అబూబకర్ (రజి) సాధించిన ఘనకార్యం. (అల్ బదాయి.వా-4, పేజి- 238 / హయాతుస్సహాబా.వా-1, పే.210 ఆధారంగా)

హజ్రత్ అబూబకర్ (రజి) సాధించిన ఇంకొక ఘనకార్యం ఉంది. బానిసలు ఇస్లాం ధర్మం స్వీకరించటం వలన వారి యజమానులు, వారిని నిర్దయగా కొట్టేవారు, అతి కిరాతకంగా హింసించేవారు. అలాంటి బలహీన బానిసల్ని వారి యజమానుల నుండి కొనుగోలు చేసి, దైవమార్గంలో స్వేచ్ఛగా ఉండటానికి స్వాతంత్రులుగా చేసేవారు హజ్రత్ అబూబకర్ (రజి).

ఇస్లాం ప్రారంభ కాలంలో ప్రతి వ్యక్తి తన విశ్వాసాన్ని గుప్తంగా ఉంచేవాడు. అవిశ్వాసులు వారిని హింసించకుండా ఉండేందుకు ప్రయత్నప్రవక్త (స) కూడా ముస్లింలకు తమ విశ్వాసాలను దాచి ఉంచమని బోధించేవారు. ముస్లింల సంఖ్య ముప్పై తొమ్మిదికు చేరగానే హజ్రత్ అబూబకర్ (రజి) మహాప్రవక్త(స) వద్దకు వచ్చి, విశ్వాసాన్ని బహిరంగంగా ప్రకటించటానికి,

సత్యధర్మ ప్రచారానికి అనుమతి ఇవ్వమని అడిగారు. సత్యధర్మాన్ని బహిరంగంగా ప్రకటించగానే బహుదైవారాధకులు మండిపడతారని, వారంతా ఏకమై నిజధర్మాన్ని నిరోధించటానికి హింసాదౌర్జన్యాలకు పాల్పడతారని మహాప్రవక్త (స)కు తెలుసు. అందుకని ఆయన “అబూబకర్! ప్రస్తుతం ముస్లిమ్ల సంఖ్య చాలా తక్కువగా ఉంది. బహుదైవారాధకుల నుండి వీరికి కష్టాలు వచ్చిపడతాయేమో! మరికొన్నాళ్ళు ఓపిక పట్టండి” అని చెప్పారు.

దానిపై హజ్రత్ అబూబకర్ (రజి) ఇలా అన్నారు. “దైవప్రవక్తా! నా తల్లిదండ్రులు మీకర్పితమగుగాక! బహుదైవారాధకులు, అల్లాహ్ గృహంలో బహిరంగంగా మిథ్యాదేవుళ్ళను ప్రార్థిస్తున్నారు. మనమిక్కడ భూమ్యాకాశాలను సృష్టించిన ఆ నిజదేవుని పేరు కూడా ఎత్తవద్దంటే నాకు ఎంతో బాధగా ఉంది.” (బయానుల్ ఉమ్రా- తర్జుమా- తారీఖుల్- ఖులఫా, జలాలుద్దీన్ సుయూతి. పేజి.48)

హజ్రత్ అబూబకర్ (రజి) సందేశ ప్రచార ఉత్సాహం చూసి, చివరికి ప్రయప్రవక్త (స) ఆయనకు అనుమతిచ్చారు. తాను కూడా ఆయన వెంట కాబాగృహానికి వెళ్ళారు. ఆ సమయంలో కాబాగృహంలో ఖురైష్ నాయకులు చాలామంది ఉన్నారు. వారినుద్దేశించి హజ్రత్ అబూబకర్(రజి) ఇలా అన్నారు:

“ఖురైష్ నాయకులారా! మీరు పూజిస్తున్న ఈ రాతి విగ్రహాలు మీకెలాంటి లాభాన్నిగాని, నష్టాన్నిగాని కలిగించలేవు. మీరు అనవసరంగా వీటిముందు తలలు వంచి, వాటి ఔన్నత్యపు గీతాలు పాడి, మీ బ్రతుకులు పాడుచేసుకుంటున్నారు. ప్రశంసించటానికి, స్తుతించటానికి అర్హుడు అల్లాహ్ మాత్రమే. కాబట్టి మనమంతా అల్లాహ్నే ఆరాధించాలి. ఆయన్నే వేడుకోవాలి. ఆయన పంపిన దైవప్రవక్త ముహమ్మద్(స)ను విశ్వసిద్ధాం రండి.” (తారీఖుల్ ఖులఫా- జలాలుద్దీన్ సుయూతి- పేజి.48)

ఈ మాటలు వినగానే, మక్కా బహుదైవారాధకులు అగ్గిమీద గుగ్గిలం అయిపోయారు. ఒక్కసారిగా అందరూ లేచి హజ్రత్ అబూబకర్ (రజి) మీద విరుచుకుపడి కొట్టసాగారు. దాంతో ఆయన దేహం రక్తసిక్తమై పోయింది. అంతలో బనూ తమీమ్ తెగవారు ఈ విషయం తెలిసి కత్తులు ఝుళిపిస్తూ

అక్కడికి చేరుకున్నారు. వారిని చూడగానే దౌర్జన్యకారులు పలాయనం చిత్తగించారు. తరువాత బనూ తమీం తెగవారు రక్తసిక్తమయి పడివున్న హజ్రత్ అబూబకర్ (రజి)ను మోసుకొని ఆయన ఇంటికి తీసికెళ్ళారు.

అరోజు ఆయన సాయంత్రం వరకు స్పృహ లేకుండా పడిఉన్నారు. తరువాత స్పృహ రాగానే ముందుగా ప్రియప్రవక్త (స) పరిస్థితి ఏమిటని అడిగారు. ఆ తరువాత కాస్సేపటికి ప్రియప్రవక్త (స) ఉంటున్న 'దారె-అర్థమ్' నిలయానికి చేరుకొని ప్రియప్రవక్తను క్షేమంగా ఉండటం కళ్ళారా చూసుకొని సంతృప్తి చెందారు. దైవప్రవక్త ముఖంలో చిరునవ్వు చూసి బాధలన్నీ మరిచిపోయారు. దైవం కోసం, దైవప్రవక్త (స) కోసం ఆయన తన జీవితాన్ని పణంగా పెట్టారు. అందుకని తనపై జరిగిన దురాగతాలను ఆయన లెక్క చేయలేదు. బాధాకరమైన ఈ పరిస్థితిలో కూడా ఆయన తన తల్లిని గురించి ఆలోచిస్తూ ఇస్లాం స్వీకారభాగ్యం తన తల్లికి కూడా ప్రసాదించమని దేవుణ్ణి ప్రార్థించమని దైవప్రవక్త (స)ను అడిగారు. ఆయన కోరికపై దైవప్రవక్త (స) చేతులెత్తి దేవుణ్ణి ప్రార్థించారు. ఆ తరువాత దేవుడు హజ్రత్ అబూబకర్ (రజి) తల్లికి ఇస్లాం స్వీకారభాగ్యం ప్రసాదించాడు.

హజ్రత్ అబూబకర్ (రజి)లోని సందేశ ప్రచార ఆసక్తి చూడండి. అవిశ్వాసులు కొట్టిన దెబ్బలకు దేహం పచ్చిపుండయి రక్తం కారుతున్నది, చాలా సేపటికి స్పృహ వచ్చింది, ఎంతో నీరసించారు అలాంటి స్థితిలో కూడా ఆయన కోరుతున్నదేమిటి? దైవప్రవక్త (స)ను దర్శించుకోవటం, ఆయన యోగక్షేమాలు తెలుసుకోవటం. ఇంకా బహుదైవారాధనలో మునిగి ఉండి నరకాగ్నికి సమీధ కానున్న తన తల్లి ఇస్లాం స్వీకారభాగ్యం పొంది నరకాగ్ని నుండి రక్షింపబడాలనే తపన. ఇదీ ఆయన జీవనసరళి.

దైవదాస్యమే ఇస్లాంకు మారుపేరు. ఈ మార్గం ద్వారానే మానవుని ఆత్మకు శాంతి స్థిమితాలు ప్రాప్తమవుతాయి. అయితే ఇస్లాం బోధనలు తెచ్చిన దైవప్రవక్త ఇహలోకం వీడిపోతున్నప్పుడు ఆయన అనుచరులు ఎంత తల్లడిల్లి పోయారో అందరికీ తెలిసిందే. మహాప్రవక్త (స) పరమపదించిన సమయంలో ఆయన అనుచరుల ఆందోళన, ఆవేదనలు చెప్పనక్కరలేదు. అలాంటి

పరిస్థితిలో కూడా హజ్రత్ అబూబకర్ (రజి) గుండె దిటవు చేసుకొని దుఃఖాన్ని ఆపుకుంటూ ఇతరులకు ధైర్యం చెప్పారు. వారిని ఆయన ఓదారుస్తూ ఇలా అన్నారు:

“బాగా వినండి, ఎవరయితే ముహమ్మద్ (స)ను అనుసరించేవారో, ముహమ్మద్(స) ఈ ప్రపంచాన్ని వీడారని తెలుసుకోవాలి. ఎవరయితే అల్లాహ్ దాస్యాన్ని చేసేవారో, అల్లాహ్ సజీవంగా ఉన్నాడని, ఆయనకెప్పుడూ మృత్యువు రాదని తెలుసుకోవాలి.” (ఇస్లామీయ చరిత్ర- షామొయినుద్దీన్ నద్వీ-వా-1 పేజి.106)

విషయం అర్థం చేసుకునేవారికి ఇదొక సందేశం. ఏ దేవుడయితే, ముహమ్మద్ (స)కు సన్మార్గ సందేశమిచ్చి పంపించాడో, ఆయన సజీవంగా ఉన్నాడు, ఎల్లప్పుడూ సజీవంగానే ఉంటాడు. ఆయన పంపిన సందేశం కూడా చెక్కుచెదరకండా ఉంది, ఇకముందు కూడా అలాగే ఉంటుంది. కాబట్టి మీరు నిరాశానిస్సహలకు గురికాకుండా శాశ్వతంగా ఉండే ఆ దైవాన్నే ఆరాధిస్తూ, ఆయన సందేశప్రచారాన్ని జీవితలక్ష్యంగా చేసుకోవాలి. ఆయన ప్రవక్త (స) సందేశ ఉద్యమాన్ని కొనసాగించాలి.

హజ్రత్ అబూబకర్ (రజి) నోట ఈ మాటలు వినగానే అందరి మనసులు కుదుటపడ్డాయి. తరువాత ప్రశాంతంగా దైవప్రవక్త (స) భౌతికకాయాన్ని ఖననం చేయడం జరిగింది.

ఆ తరువాత ముస్లింలందరూ హజ్రత్ అబూబకర్ (రజి)ను ప్రవక్త వారసునిగా, మొదటి ఖలీఫాగా ఎన్నుకున్నారు. (ఖలీఫా అంటే ప్రతినిధి- ఖలీఫాయె రసూల్ అనగా దైవప్రవక్త ప్రతినిధి అని అర్థం.) ఖలీఫాగా ఎన్నుకోబడిన తరువాత ఆయన ఇలా ఉపన్యాసమిచ్చారు.

“నేను ఇస్లామీయ రాజ్యవ్యవహారాలను అల్లాహ్ ఆదేశాలనుసారం, దైవప్రవక్త(స) నేర్పిన పద్ధతిలో నడిపిస్తాను. నేను ఈ విధంగా వ్యవహారాలను నడిపితే నాతో సహకరించండి. దీనికి భిన్నంగా ప్రవర్తిస్తే నా మాట వినకండి.” (ఇస్లామీయ చరిత్ర- షామొయినుద్దీన్ నద్వీ- వా.1 పే.120)

ఆ తరువాత ఆయన నమాజ్, జిహాద్‌లను గురించి ఉపదేశించారు. సత్కార్యాలను ఆచరించటానికి పురిగొల్పారు. ఏ జాతి అయితే అల్లాహ్ మార్గంలో జిహాద్ చేయదో, దైవం ఆ జాతిని అవమానపరుస్తాడు. ఎవరయితే చెడు కార్యాలు చేస్తారో, దైవం వారిని ఆపదల్లో పడవేస్తాడు. హజ్రత్ అబూబకర్ (రజి) పరిపాలనా (ఖిలాఫత్) కాలంలో ముసైలిమా అనే ఒక అసత్యవాది తాను కూడా ఒక దైవప్రవక్త అని ప్రకటించుకున్నాడు. ఫలితంగా అనేక ప్రాంతాల్లో తిరుగుబాటు (ఇస్లాం నుండి తిరోగమనం) ధోరణి తలెత్తింది. అప్పుడు హజ్రత్ అబూబకర్ (రజి) సమయస్ఫూర్తిగా స్పందించి, ఆ అసత్య ప్రవక్త, అతని అనుచరమూకతో యుద్ధం చేశారు, ముసైలిమా వధించ బడ్డాడు. ఈవిధంగా దేవుడు ఇస్లాం ధర్మాన్ని బలోపేతం చేశాడు.

హజ్రత్ అబూబకర్ (రజి) జకాత్ ఇవ్వ నిరాకరించినవారితో యుద్ధాలు చేసి, ఉధృతంగా లేవబోతున్న ఒక దుర్మార్గాన్ని నిర్మూలించగలిగారు. ఆయన ఏదయినా ప్రాంతానికి సైన్యం పంపిస్తున్నప్పుడు, ఆ సైన్యాధికారికి ఇలా హితబోధ చేసేవారు. “వాగ్దానం చేస్తే, దాన్ని తప్పక నెరవేర్చాలి, పిల్లల్ని, వృద్ధుల్ని, స్త్రీలను హతమార్చరాదు, అసత్యం పలకకూడదు. ఏ వస్తువునూ అన్యాయంగా తీసుకోరాదు. ఎవరిని కలిసినా గౌరవించాలి. యుద్ధానికి ముందు విషయాన్ని విశదీకరించాలి. దైవసందేశాన్ని అందజేయాలి. ఇతర మతాలకు చెందిన వ్యక్తులను వారికి సంబంధించిన ఆరాధనాలయాల్లో ప్రార్థన చేస్తున్నప్పుడు మందలించకూడదు. వారి మీద చేయి చేసుకోరాదు. దైవప్రవక్త (న) ఆదేశించిన విషయాలన్నిటిని ఎలాంటి హెచ్చుతగ్గులు లేకుండా దృష్టిలో ఉంచుకొని వ్యవహరించాలి.” ఇలాంటి సద్భావనల వల్లనే తూర్పు పడమరల్లో ఇస్లాం ప్రభంజనం వీచింది. దైవాన్ని విస్మరించిన జనులు, దైవంతో సంబంధం ఏర్పరుచుకున్నారు.

2. హజ్రత్ ఉమర్ బిన్ ఖత్తాబ్ (రజి)

ఇస్లామ్ అల్లాహ్ పంపిన ధర్మం. అవిశ్వాసం దైవద్రోహానికి మారుపేరు. ఇస్లామ్ మానవుల్ని అల్లాహ్ దాస్యం వైపు పిలుస్తుంది. పైతాన్ దైవద్రోహం

వైపుకు పురిగొల్పుతాడు. మానవుడు ఈ రెండింటో ఒక మార్గాన్ని మాత్రమే అవలంబించవలసి ఉంటుంది. మానవునిపై దేవుని కారుణ్యం ఉంది కనుకనే ఆయన తన ప్రవక్తల ద్వారా మానవులకు సన్మార్గం చూపించాడు. దైవదాసుడుగా జీవితం గడిపినప్పుడే మానవుడు ఇహపరాల్లో సాఫల్యం పొంద గలుగుతాడు. ఈ విషయం తెలుపటానికే మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ (స) వచ్చారు. ఆయనకు పూర్వం వచ్చిన ప్రవక్తల బోధనల్ని ప్రజలు విస్మరించారు. దైవదాస్యం ప్రపంచం నుండి కనుమరుగైపోయింది, మానవుడు తన ఉన్నత స్థానం నుండి దిగజారిపోయాడు. పైతాన్ వలలో చిక్కుకుని భూమ్యాకాశాలను, సూర్యచంద్రులను, చెట్లను, గుట్టలను, నీటిని, నిప్పును- ఒకటేమిటి, యావత్తు సృష్టిని పూజించసాగాడు.

ఇలాంటి వాతావరణంలో మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ (స) ప్రభవించి మానవుని అసలు స్థానమేమిటో ప్రజలకు తెలిపారు. యావత్తు సృష్టికి కర్త ఒకే దేవుడని, భూమ్యాకాశాలు, సూర్యచంద్రులు, చెట్లు, గుట్టలు అన్నిటిని ఆయనే సృష్టించాడని, కనుక మనం ఆయన్ని మాత్రమే ఆరాధించాలని, జీవితంలోని సకల రంగాల్లో ఆయన ఆజ్ఞలనే శిరసావహించాలని బోధించారు.

మనోవాంఛలకు బానిసలయి ప్రాపంచిక వ్యామోహంలో మునిగి పోయిన అరబ్బులు ఈ ఏకేశ్వరనినాదం విని ఉలిక్కిపడ్డారు. ఆ తరువాత ఇస్లాంకు, దైవప్రవక్త (స)కు వ్యతిరేకులైపోయారు. ప్రేమ ద్వేషంగా మారిపోయింది. నిన్నటి వరకు ప్రాణత్యాగానికి సైతం వెనుకాడనివారు నేడు బద్ధశత్రువులైపోయారు. తల్లిదండ్రులే తమ సంతానాన్ని ఇస్లాం స్వీకార నేరానికి ఇంటి నుండి గెంటివేశారు. భార్య తన భర్త దౌర్జన్యానికి గురి కావలసి వచ్చింది. బంధువులు తమ ఆప్తులకు పరమ కిరాతకులుగా మారిపోయారు.

ఒక రోజు మక్కానగర పెద్దలంతా ఒక సభ ఏర్పాటుచేసి మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ (స)ను హతమార్చటానికి యువకులను ప్రోత్సహించసాగారు. ఆ సమయంలో అక్కడ హజ్రత్ ఉమర్(రజి) కూడా ఉన్నారు. ఆయన శరీరంలోని యువరక్తం కుతకుతలాడి పోయింది. తానొక్కడే ఈ బెడదను శాశ్వతంగా కడతేర్చుతాను అంటూ ఆవేశంతో ఖడ్గం తీసుకొని, దైవప్రవక్త(స) ఇంటివైపుకు

బయలుదేరారు. త్రోవలో హజ్రత్ నయీమ్ బిన్ అబ్దుల్లా కలిశారు. ఆయన హజ్రత్ ఉమర్ చేతిలో వరలేని ఖడ్గాన్ని, ఆయన హావభావాలను చూసి, ఇతని ఉద్దేశమేమై ఉంటుందో గ్రహించారు. “ఉమర్! ముందు నీ ఇంటి విషయం చూసుకో. నీ చెల్లి, బావ ఇద్దరూ ఇస్లామ్ను స్వీకరించారు” అన్నారు ఆయన. ఇది వినగానే హజ్రత్ ఉమర్ కోపంతో కంపించిపోయారు. ఈ క్రోధావేశాల్తోనే ఆయన చెల్లి ఇంటికి వెళ్లి, చెల్లెల్ని, ఆమె భర్తను కసితీరా కొట్టారు. ఆయన కొట్టిన దెబ్బలకు చెల్లెలికి గాయాలై రక్తం ప్రవహించసాగింది. ఆమె ఏడుస్తూ “ఉమర్! నీ ఇష్టం వచ్చినట్లు చేసుకో. కాని మేమైతే ఇస్లామ్ను విడనాడేది లేదు.” అని తెగేసి చెప్పేసింది. ఇది విని హజ్రత్ ఉమర్ సంభ్రమాశ్చర్యాల్లో మునిగిపోయాడు. ఇస్లాం స్వీకరించగానే మనిషిలో ఇంత మార్పా? ఇంత దృఢత్వమా? హజ్రత్ ఉమర్ ఆలోచనలో పడిపోయారు. కొట్టటం మానేసి, “సరే! మీ ప్రవక్తపై అవతరించిన ఆ ఖుర్ఆన్ కాస్త వినిపించండి” అని అన్నారు. వీరిద్దరూ ఖుర్ఆన్లోని కొంత భాగాన్ని చదివి వినిపించారు. అది విన్నకొద్దీ, హజ్రత్ ఉమర్ కళ్ళపై ఏర్పడిన అజ్ఞానపు పొరలు తొలగిపోసాగాయి. ఆయన హృదయం కరిగిపోయింది. అదే సమయంలో, అదే స్థితిలో మహాప్రవక్త(స) దగ్గరికి వెళ్ళి ఇస్లాం స్వీకరించారు.

ఇస్లాం స్వీకరించటమంటే ఒక గొప్పవిప్లవానికి నాంది. ఒక మనిషి ఇస్లాం స్వీకరించగానే, అతనిలో సమూలంగా మార్పు వచ్చేస్తుంది. దీన్ని బహిరంగంగా ప్రకటించి, సత్యాసత్యాలలోని వ్యత్యాసాన్ని బహిర్గతం చేయాలని అతని మనస్సు ఉప్పొంగుతుంది. అంతేకాదు, తన హృదయంలో, తన వ్యక్తిత్వంలో, తన జీవితంలో ఏ మార్పు, ఏ విప్లవం సంభవించిందో, ఇతరులు కూడా దాన్ని ఆస్వాదించాలని అతను కోరుకుంటాడు. బహుశ ఈ మార్పును చూసి నిద్రావస్థలోనున్న ప్రజానీకం మేల్కొంటుందేమోనని అతని ఆశ. ఈ భావనలే హజ్రత్ ఉమర్ హృదయంలో మెదలసాగాయి. అందుకని ఆయన మహాప్రవక్త(స)తో, “పదండి, మనమంతా కలిసి కాబా గృహంలో సామూహికంగా సమాజ్ చేద్దాం” అని అన్నారు. ఆనాటి వరకు ఏ ముస్లింకు కూడా కాబాగృహంలో సమాజు చేసే ధైర్యంలేదు. అలాంటి ఆలోచన కూడా ఎంతో

ధైర్యసాహసాలతో కూడిన ఆలోచనగా భావించబడేది. దీనికి కారణం కూడా లేకపోలేదు. మక్కావాసులు ఎంతటి శతృత్వం వహించారంటే కాబాలో నమాజ్ చేయటం రక్తపాతాలకు దారి తీసేంత తీవ్రంగా కనబడేది. అయితే అల్లాహ్ ఉనికి, ఆయన భావన, ఏ మనిషి మనో మస్తిష్కాలలో పూర్తిగా జాగృతమవుతుందో, అతని హృదయం నుండి అన్నిరకాల భయాందోళనలు దూరమయిపోతాయి. విశ్వాసజ్వాల అతనిలో ఎంతటి ధైర్యసాహసాలను పెంపొందిస్తుందంటే, మృత్యువును సైతం అతను ఖాతరు చేయడు.

హజ్రత్ ఉమర్‌లోని ఈ విశ్వాస పరిణతిని చూసి మహాప్రవక్త(స) కూడా దీనికి సిద్ధమయ్యారు. అక్కడున్న వాళ్ళంతా కలిసి కాబాగృహానికి వెళ్ళి నమాజ్ చేశారు. అవిశ్వాసులు రాతిబొమ్మల్లా తడేకంగా చూస్తుండిపోయారు. వీరి దగ్గరికి రావటానికి కూడా వారికి ధైర్యం చాలేదు. హజ్రత్ ఉమర్ ప్రదర్శించిన ఈ అసామాన్య ధైర్యస్థైర్యాలు ఆచంద్రతారార్కము ప్రపంచం మరువజాలదు. సత్యజ్యోతి అరిపోవటానికి ఓడిపోవటానికి రాలేదని, దాని తేజోమయ కిరణాలు అవిశ్వాస చీకట్లను పారద్రోలేంత వరకు ఊరుకోవని, పిరికి అవిశ్వాసులకు హజ్రత్ ఉమర్ తన చర్య ద్వారా హెచ్చరించారు.

హజ్రత్ ఉమర్ సద్వచనం పఠించి దైవధర్మం విశ్వసించిన రోజు నుండి ఇస్లాం రహస్య ప్రచారఘట్టం ముగిసిపోయింది. అంతకుముందు వరకు ముస్లింలు బహిరంగంగా ఆరాధన చేయటంగాని, ఇస్లాం ప్రకటనగాని చేయలేకపోయేవారు, కాబా ప్రదక్షిణ కాదు కదా, అందులో ప్రవేశించటానికి కూడా వారికి అనుమతి లేదు. కాని హజ్రత్ ఉమర్ ఇస్లాం స్వీకరించగానే, ముస్లింలపై కమ్ముకొని ఉన్న దైన్యం, భయాందోళనల కారుమేఘాలు వీడిపోయాయి. ఆయన అజ్ఞానకాలంలో కూడా గొప్పవీరుల్లో పరిగణింపబడేవారు. ఆ కాలంలో కూడా ఆయన ఎవరికీ భయపడేవారు కాదు. ఇక ఇప్పుడు ఏకేశ్వరవాది అయ్యాక ఆయనలోని శక్తిసామర్థ్యాలు, బలపరాక్రమాలు ద్విగుణీకృతమయ్యాయి. అందుచేత ఆయన అవిశ్వాసులను లెక్కచేసేవారే కాదు. అవిశ్వాసులు ఎవరయినా ముస్లింపై హింసాదౌర్జన్యాలకు పూనుకుంటే, ఆయన ఆ ముస్లింకు అండగా నిలబడేవారు.

ఆరాధనకోసం ప్రజలు ఒకచోట సమావేశమవటానికి సంకేతంగా ఆ కాలంలో గంటా కొట్టటమో లేక శంఖం ఊదటమో జరగుతుండేది. అయితే ఇస్లాంలోని ఏకేశ్వరభావన అన్ని విశ్వాసాల్లోకెల్లా అపూర్వమైన మహోన్నతమైన విశ్వాసం, అదే విధంగా దీని సందేశప్రచార సరళి కూడా అన్నిటికీ భిన్నంగా ఉంది. భౌతిక వస్తువులను ఆధారంగా చేసుకోవటానికి బదులు ఆధ్యాత్మిక దృక్పథం, ఆత్మపరిశుద్ధతకు ప్రాధాన్యతనిస్తుంది. ముస్లింలను సమావేశపరచటానికి ఏ పద్ధతి అవలంబించాలి అనే అంశంపై మహాప్రవక్త (స) సభలో చర్చ జరిగింది. ఆ కాలంలో ప్రజలను సమావేశపరచటానికి శంఖాన్ని ఊదటం, గంటాలను మ్రోగించటమే ఆనాటి ప్రజలకు తెలుసు కనుక వారు ఇలాంటి ప్రతిపాదనలనే చేశారు. అయితే దైవప్రవక్త (స)కు ఈ పద్ధతులేవీ నచ్చలేదు. ఇంతలోనే హజ్రత్ ఉమర్ వచ్చారు. దేన్నిగురించి చర్చిస్తున్నారని అడిగారు. దైవప్రవక్త (స) ప్రజలు సూచించిన ప్రతిపాదనల్ని హజ్రత్ ఉమర్ కు తెలిపారు. దానిపై హజ్రత్ ఉమర్ ఇలా చెప్పారు. “దైవప్రవక్త! రాత్రి నేనొక కల గన్నాను. అందులో ఒక వ్యక్తి నమాజ్ కు ముందు ఈవిధంగా పిలుస్తున్నాడు- అల్లాహు అక్బర్, అల్లాహు అక్బర్- అష్ హదు అన్ ల్లాఇలాహ ఇల్లల్లాహ్ (అల్లాహ్ గొప్పవాడు, అల్లాహ్ గొప్పవాడు- అల్లాహ్ తప్ప వేరెవ్వరూ దైవం లేరని నేను సాక్ష్యమిస్తున్నాను)” హజ్రత్ ఉమర్ ఈ విషయం చెప్తుండగానే ఇద్దరు వ్యక్తులు వచ్చి “ఈ కల మేము కూడా చూశాము” అని చెప్పారు. ఇది విని దైవప్రవక్త (స) సంతోషి చెందారు. ఆయన హజ్రత్ బిలాల్ (రజి)ను పిలిచి ప్రజలు మస్జిద్ కు రావటానికి పిలుపుగా నమాజ్ కు ముందు ఈ వాక్యాలు బిగ్గరగా పలకాలని ఆదేశించారు.

అజాన్ పిలుపుకు సంబంధించిన ఈ వాక్యాలు ఒకవిధంగా మిథ్యా దైవాలకు వ్యతిరేకంగా ఒక యుద్ధభేరి లాంటిది. అయితే దీని పర్యవసానం కూడా కఠినంగానే బయల్పడింది. అవిశ్వాసులు మరింత కఠినంగానే ఒడిగట్టారు. ఇస్లాం స్వీకరించిన ప్రతి మనిషిపై దుర్భర దౌర్జన్యకాండకు పాల్పడ్డారు. అయితే ఖుర్ఆన్ సందేశం ఎవరి హృదయాల్లోనైతే గాఢంగా నాటుకు పోయిందో వారు హింసాదౌర్జన్యాలను ఓరిమితో, చిరునవ్వుతో స్వీకరించారు.

శత్రువులు అడుగడుగునా హింసించ సాగారు. కాని విశ్వాసులు మాత్రం వెనుకంజ వేయకుండా ముందుకే సాగుతూపోయారు. వారు రకరకాల కష్టనష్టాలను, హింసాదౌర్జన్యాలను ఎదుర్కొన్నారు. ఇల్లువాకిలి విడిచిపెట్టాల్సి వచ్చింది, యుద్ధాలకు దిగాల్సి వచ్చింది. కాని వారి ధీరత్వం, వారి దృఢత్వంలో ఎలాంటి బలహీనత ఏర్పడలేదు, చివరకంటూ వారు తమ ప్రియ విశ్వాసాలపై దృఢంగా నిలబడ్డారు. ఈ ఘట్టాలన్నీ హజ్రత్ ఉమర్ కూడా అధిగమించారు. ఆయన 33వ ఏట ప్రవేశించారు. అప్పుడు హిజ్రత్ (వలస) ఆదేశం వచ్చింది. పట్నం వదలి, వలస వెళ్ళండనే ఆదేశం లభించగానే హజ్రత్ ఉమర్ దీనికి సంసిద్ధులయ్యారు. ఎక్కడయితే తన చిన్నప్పటి జ్ఞాపకాలున్నాయో ఏ పట్నం లోని వీధులు, రోడ్లులు తనకు సుపరిచితమో ఏ గుట్టలు, మిట్టలతో తనకు విడదీయలేని ప్రేమానుబంధాలున్నాయో, ఆ పట్టాన్ని వదలి వలస వెళ్ళాల్సిందిగా దైవాజ్ఞ అయింది. దైవాజ్ఞముందు వీటి విలువెంత? ఆయన అల్లాహ్ నిసాయి. అల్లాహ్ ప్రసన్నతే ఆయన జీవిత లక్ష్యం.

ఈ హిజ్రత్ లేక వలసవెళ్ళటానికి కూడా మక్కా వాసులు ముస్లింలకు అనుమతి ఇవ్వలేదు. వారెంతగా భయోత్పాతాన్ని సృష్టించారంటే, ముస్లింలు ఎవరికీ తెలియకుండా వేరొక ప్రాంతానికి వలస వెళ్ళటానికి అశక్తులయి పోయారు. అందుకని వారు రహస్యంగా ఒక్కొక్కరు ఇద్దరేసి చొప్పున మక్కా వదలిపోసాగారు. హిజ్రత్ సమయంలో హజ్రత్ ఉమర్ ప్రదర్శించిన ధైర్య సాహసాలు చరిత్రాత్మకమైనవి. ఆయన హిజ్రత్ గురించి హజ్రత్ అలీ (రజి) ఇలా వ్యాఖ్యానించారు:

“నాకు తెలిసినంత వరకు ఒక్క హజ్రత్ ఉమర్ తప్ప మిగిలిన ముస్లిం లందరూ రహస్యంగానే మక్కా నుండి వలస వెళ్ళారు. హజ్రత్ ఉమర్ హిజ్రత్ చేయడానికి నిర్ణయించుకోగానే నడుముకు ఖడ్గం వ్రేలాడదీసి, భుజానికి ధనస్సు తగిలించుకొని, చేతిలో బాణం పట్టుకొని కాబాగృహంలో ప్రవేశించారు. అప్పుడు కాబాలో ఖురైష్ నాయకులు ముచ్చట్లాడు కుంటున్నారు. ముందుగా ఆయన కాబా చుట్టూ ఏడు ప్రదక్షిణలు చేశారు. ముఖామె ఇబ్రాహీం వద్ద రెండు రకాతుల సమాజ్ సలిపారు. ఆ తర్వాత ఖురైష్

నాయకుల వద్దకు వెళ్ళి ఇలా అన్నారు. “మీ ముఖాలు నల్లబడుగాక! మీలో ఎవడైతే తన సంతానాన్ని అనాధలుగా, తన భార్యను విధవరాలిగా చేయ దలచుకున్నాడో అతను నన్నుడ్డుకోవడానికి పట్టుం వెలుపల నన్ను కలుసుకో వచ్చు.” (ఇస్లామీయ చరిత్ర- అక్బర్షా సజీబాబాది-వా.1 పేజీ-311)

అయితే మక్కాలోని ఏ ఒక్క మనిషి కూడా ఆయన్ను అడ్డుకోవడానికి సాహసించ లేకపోయాడు.

దైవమార్గంలో హజ్రత్ ఉమర్ ఎన్నడూ తటపటాయించలేదు. ప్రతి పరీక్ష సమయంలో ఆయన సత్యంపై దృఢంగా నిలిచారు. ఆయన తన సర్వ స్వాన్ని అల్లాహ్ కు అర్పించుకున్నారు. ఆయన బాధపడినా, సంతోషపడినా సర్వం అల్లాహ్ కోసమే. అల్లాహ్ ను ప్రేమిస్తూనే జీవిస్తాను. అల్లాహ్ మార్గంలోనే ప్రాణాల్ని ఒదులుతానని ఆయన దృఢనిర్ణయం చేసుకున్నారు. తనకు తోడుగా అల్లాహ్ ఉన్నాడనే దృఢవిశ్వాసం ఆయనలో ఉంది. కనుకనే ఆయన మక్కా అవిశ్వాసులకు ఏమాత్రం లొంగలేదు.

చివరికి మక్కా జయించబడిన రోజూ వచ్చింది. అవిశ్వాసుల శక్తి సామర్థ్యాలు ఉడిగిపోయాయి. యావత్తు అరేబియాలో ఇస్లాం ఒక బలీయమైన శక్తిగా ఆవిర్భవించింది. ఆ సమయంలోనే ఇస్లామీయ రాజ్యస్థాపన జరిగింది. మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ (స) ఆ రాజ్యాన్ని ఏలి చూపించారు. ఆయన (స) తరువాత హజ్రత్ అబూబకర్ ఖలీఫా అయ్యారు. ఆ తరువాత హజ్రత్ ఉమర్ ఖలీఫాగా ఎన్నుకోబడ్డారు.

దైవం మానవులందరినీ ఒకేవిధంగా పుట్టించలేదు. వారిలో లెక్క లేనన్ని వ్యత్యాసాలు కనబడతాయి. కొందరు అందంగా ఉంటే, కొందరు కురూపులుగా ఉంటారు. కొందరు బలిష్ఠంగా ఉంటే కొందరు బలహీనంగా ఉంటారు. కొందరికి శారీరక దృఢత్వం ఇవ్వబడితే, కొందరికి బుద్ధికుశలత ఒసంగబడ్డది. అయితే ఈ భేదాలు, వ్యత్యాసాలపైనే మానవ సమాజ మనుగడ సాగుతున్నది. కాని తమ తమ కాలాల ఫిర్ఖెన్లు, నమ్మూద్లు, అధికారాన్ని పొంది విప్రవీగిపోయారు. బలహీనుల జీవితాల్ని దుర్భరం చేసారు. దీనికి కారణం తమకు లభించిన అధికారం తమ బాహుబలాల ఫలితమని వారు

భావిస్తారు. అయితే వీరికి భిన్నంగా సజ్జనులైన దైవదాసులకు దేవుడు రాజ్యాధికారం ప్రసాదిస్తే దీన్ని వారు దైవానుగ్రహంగా భావించి వినమ్రుతను పాటిస్తారు. కృతజ్ఞతా పూర్వకంగా దేవుని ముందు మోకరిల్లుతారు. వీలైనంత ఎక్కువగా ప్రజలకు సేవచేస్తూ, దైవసందేశ ప్రచారంలో నిమగ్నమవుతారు.

హజ్రత్ ఉమర్ (రజి) దైవప్రవక్త (స) సహచర్యంలో శిక్షణ పొందారు. దేవుడు ఆయనకు సునిశితదృష్టి, కార్యదక్షత, మంచి తెలివితేటలు ప్రసాదించాడు. మానవుడు ఇహంకన్నా పరలోకంపైనే దృష్టి పెట్టి జీవించాలి. ఇహం అశాశ్వతం, పరలోక జీవితం శాశ్వతమైనది కనుక పరలోక సాఫల్యానికే ప్రాధాన్యతనివ్వాలి. సృష్టికర్తకు భయపడుతూ తనకు లభించిన రాజ్యాధికారం దేవుడు అప్పగించిన అమానతుగా భావించి, ప్రజల శ్రేయస్సు, పరలోక సాఫల్యాలనే ఆయన ధ్యేయంగా పెట్టుకున్నారు. ఆయన చేసిన ఒక ప్రసంగంలో ఈ విషయమే తెలుస్తుంది.”

“మానవులపై దైవానికున్న హక్కుల్ని, విధుల్ని వారు సక్రమంగా నెరవేరుస్తున్నారా? లేదా? అనే విషయంపై ఒక పాలకుడు అత్యధికంగా శ్రద్ధచూపాలి. దైవం తన విధేయత కోసం ఏ ఆదేశాలైతే ఇచ్చాడో, వాటినే మనం ఆదేశించాలి. ఏ అవిధేయత నుండి వారించాడో వాటి నుండి ఆపాలి.”

ప్రపంచవానుల్ని చెడునుండి వారించి, మంచి వనులకు ప్రేరేపించటమే పై వాక్యాల అర్థం కదా! దైవప్రవక్త (స) అమ్ బిన్ హిజమ్ (రజి)ను యమన్ పాలకునిగా పంపుతూ హజ్రత్ ఉమర్ ఇలా ఆదేశించారు-

“అల్లాహ్ ఆదేశించినట్లు సత్యంపై దృఢంగా నిలవాలి. ప్రజల మేలుకు సంబంధించిన శుభవార్తను అందించి, సత్కార్యాలకు ఆదేశించాలి. ప్రజలకు ఖురఆన్ విద్యను నేర్పాలి. వారిలో దీన్ని అర్థం చేసుకొనే స్థామితను కలగించాలి. వారిని సంతృప్తులుగా చేయాలి, తత్ఫలితంగా వారు ధర్మంవైపుకు మరలుతారు.”

పై ఆదేశాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని హజ్రత్ ఉమర్ ఒకసారి ఇలా అన్నారు: “ఓ దేవా! నా సమస్త అధికారుల్ని, ప్రజలకు వారి ధర్మం, వారి ప్రవక్త (స)

ఆచరణ(సున్నత్)కు సంబంధించిన జ్ఞానం గరవటానికే నియమించాననే విషయానికి నిన్ను సాక్షిగా చేస్తున్నాను.”

సాధారణంగా మానవ సమాజాల్లో మానవోపకారులుగా గుర్తించబడేవారు, మానవుల ప్రాపంచిక జీవితానికి సంబంధించిన ప్రయోజనాలనే దృష్టిలో ఉంచుకొని పనిచేస్తారు. ఆర్థికాభివృద్ధి, విద్యాభివృద్ధి, లేక సంఘాభివృద్ధి వరకే వారి దృష్టి పరిమితమై ఉంటుంది. కాని హజ్రత్ ఉమర్ దృష్టి వేరు. దైవదాసులకు దైవసందేశం చేరవేయటం ప్రథమంగా గుర్తించబడేది. ఎవరయితే వీరిని పుట్టించాడో ఎవరి వైపుకైతే వీరు తిరిగి వెళ్ళాల్సి ఉందో, ఆ ప్రభువును ప్రజలు మరిచిపోకుండా ఉండేందుకే సర్వసాధనాలు ఉపయోగించబడేవి. రాష్ట్రాల, ప్రాంతాల అధికారుల నియామకం కూడా దీన్నుండి మినహాయింపు లేదు. అందుకే ఒక ప్రాంతానికి ఒక అధికారిని నియమించి పంపేటప్పుడు ఆ ప్రాంతవాసుల నుద్దేశించి ఆయన ఇలా చెప్పేవారు:

“నేను మీపై అధికారులను నియమించి పంపిస్తున్నది మిమ్మల్ని హింసించటానికి, మీ సొత్తును అక్రమంగా లాక్కోవటానికి కాదు. వారు మిమ్మల్ని ధార్మికంగా సుశిక్షుతులు చేయాలని, మన ప్రవక్త (స) ఆచరణ పద్ధతులను తెలుపాలనే వారిని పంపిస్తున్నాను. దీనికి భిన్నంగా వారు ఏదైనా అన్యాయానికి ఒడిగడితే నా దృష్టికి తీసుకురండి, వారి నుండి మీకు నష్టపరిహారం ఇప్పిస్తాను.” (అల్ఫారూఖ్- షిబ్లినామాని- పేజి. 140)

ఈ విధంగా హజ్రత్ ఉమర్ (రజి) తన పాలనా కాలంలో ఇస్లామీయ ప్రభుత్వ తరహానే మార్చివేశారు. దీని ఫలితంగా ఇస్లామీయ ధర్మం కేవలం ఒక సిద్ధాంతంగా, ఒక విశ్వాసంగానే ఉండిపోలేదు, అది ప్రజల మస్తిష్కాలపై సైతం రాజ్యమేలసాగింది. ఈ కారణంగానే ఇస్లాం శీఘ్రంగా వ్యాపించసాగింది. ఎప్పుడయినా, ఎక్కడికయినా సైన్యాన్ని పంపవలసి వస్తే, ఆ సైన్యాధికారిని సంబోధిస్తూ, ‘మీ పని కేవలం యుద్ధం చేయటమే కాదు, ఇస్లాం సందేశం అందజేయటం కూడా మీ విధే’. హజ్రత్ సాద్ బిన్ వఖాస్ (రజి)ను ఈరాన్ సైన్యాలను ఎదుర్కోవటానికి పంపించే ముందు ఈ విధంగా ఉపదేశించారు: “యుద్ధానికి ముందు శత్రువులకు సత్యసందేశాన్ని వినిపించండి. ఈ విశ్వాన్ని

సృష్టించినవాడు ఒకే ఒక దైవమని, ఆయనే అందరినీ పుట్టించాడని, తన సృష్టితాల పట్ల ఆయన అత్యంత దయగలవాడని, అందుకని మానవుడు కూడా ఆయన ముందే తలవంచాలని, ఆయన్నే ఆరాధించాలని, ఆయనే తనకిష్టమైన జీవన విధానం తెలుపటానికి మానవుల దగ్గరకు మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ (స)ను పంపాడని, దైవం ఏ విషయాలతో సంతృప్తుడవుతాడు, ఏ విషయాలతో అసంతృప్తుడవుతాడు, దైవసమ్మతమైనదేది, దైవ నిషేధితమైనదేది అనే విషయాలు ఆయన మనకు తెలిపారని, ఈ విషయాలను మీరూ అవలంబిస్తే మీతో మాకెలాంటి శతృత్వం లేదని వారికి తెలియపరచండి.”

ఇదేవిధంగా ఏ దేశమైన జయించబడితే లేక ప్రజలు అధికసంఖ్యలో ఇస్లాం స్వీకరిస్తే వారి శిక్షణ కోసం వారికి ఖుర్ఆన్ అవగాహన కలిగించటానికి, దాన్ని నేర్చుకోవటానికి సముచిత చర్యల్ని గైకొనేవారు. ఖుర్ఆన్ ను చక్కగా పఠనం చేసే ఖారీలను, ఖుర్ఆన్ లోని విషయాలను విపులంగా వివరించే పండితులను వారి వద్దకు పంపేవారు. తద్వారా ప్రజలు ఇస్లామీయ బోధనలను చక్కగా అకళింపు చేసుకుంటారని ఆయన ఉద్దేశ్యం.

ఈ చర్యల వల్ల ఇస్లామీయ రాజ్యంలో ఒక ప్రత్యేకమైన, శాశ్వతమైన సంస్కృతి ఉనికిలోకి వచ్చింది. ఇతరులకు భిన్నంగా ఒక విశిష్టమైన సభ్యత ముస్లింల గుర్తింపుగా పెంపొందింది. దీనివల్ల ముస్లింలేకాక ముస్లిమేతరులు కూడా లాభపడసాగారు. ఏమరుపాటులో ఉన్న అనేక మంది, చెడు వర్తనపు పర్యవసాలను చూసి ముస్లింలు కాసాగారు. వారి విద్యాసంస్కారాల కోసం ఇస్లామీయ రాజ్యంలోని అన్ని ప్రాంతాల్లో మస్జిద్ల నిర్మాణంచేసి, సామూహిక నమాజ్ కు ఏర్పాటు చేశారు. ప్రతి ఊళ్ళో, ప్రతి తెగలో ఇమాములను నియమించారు. ఇచ్చిపుచ్చుకోవటానికి సంబంధించిన పాతపద్ధతులను తొలగించి ఇస్లామీయ పద్ధతులు ప్రవేశింపబడ్డాయి. పరిపాలనా వ్యవహారాల్లో తనకు సలహా ఇవ్వటానికి దైవభీతిగల గుణవంతులు, వివేకవంతులు, ధర్మ నిష్ఠాపరులయిన ప్రవక్త అనుచరులతో కూడిన ఒక కమిటీని ఏర్పాటు చేశారు. ఈ కమిటీని “మజ్లిసె షూరా” అని పిలవడం జరిగింది. ఈ కమిటీ మెంబర్లంతా ప్రవక్త సహచరులు, ఆయన ద్వారా సుశిక్షితులయిన వారు. జ్ఞానంలోనే